

100 éve született Fery Antal, az exlibris-készítés mestere

Fery Antal születésének centenáriuma ez év június 12-ére esik, hiszen 1908. június 12-én jött e világra Szerencsen.

A Szerencsi Cukorgyár egykori bádogossegédjéből – miután a gyár ösztöndíjasaként elvégezte az Iparművészeti Főiskolát – a hazai exlibris-művészet egyik kiváló, nemzetközileg is elismert alkotója lett. Első ex libriseit Varga Nándor Lajos irányításával 1939-ben készítette. 1943-ban még szerepeltek könyvjegyei a Múcsarnok kiállításán, ám a háború befejezése után már alig készített kisgrafikát, megszűnt a korábbi eleven művészeti élet, a külföldi gyűjtőkkel sem lehetett levelezni. Kisgrafikai munkásságának újrakezdését, majd kiteljesedését a Kisgrafika Barátok Körének 1959-ben történt megalakulása, a gyűjtőélet fellendülése, a *Kisgrafika* című periodika megjelenése segítette elő.

2005-ben jelent meg a *Fery Antal élete, munkássága, alkotásainak jegyzéke* című kötet lánya, Fery Veronika szerkesztésében, a Borsod-Abaúj-Zemplén Megyei Múzeumi Igazgatóság kiadásában. A kiadvány részletesen ismerteti Fery Antal hazai és külföldi kiállításait, a róla különböző (hazai és külföldi) folyóiratokban, évkönyvekben megjelent publikációkat, különféle díjait,

egészen a Zemplén Múzeumban 2003-ban felújított állandó kiállításának a megnyitójáig. A 173 lapos kiadvány legterjedelmesebb része

a teljes exlibris-alkotásjegyzék. Az ex librisek túlnyomó része fametszet, a művész csak néhány linómetszetű és klisétechnikájú ex librist készített. A tanulmányt jegyző dr. Soós Imre megállapítása szerint Fery Antal fametszeteinek száma összesen 2485 darab.

Egy méltatója szerint: „Fery Antal grafikai lapjait a biztos kézjárás mellett pözmentes hazaszeretete, meleg embersége és fanyar humora tette olyan jellegzetessé, hogy a világ gazdag exlibris-terméséből is kiviláglanak alkotásai.”

Vera leánya szerint a legnehezebb feladatokat is minden látható erőfeszítés nélkül, szinte játékosan oldotta meg, főként, ha fametszetről volt szó. „Apámtól tanultam meg, hogy hogyan kell komolyan, de mindig örömmel dolgozni. Ma is látom, ahogy felrajzolja – fordítva – a motívumot és a szöveget a fa dúcra, hogyan ellenőrzi a munkafolyamatot egy odatámasztott kis tükörben, és hogyan változtatja át a gyakran silány minőségű fadarabokat kis remekművekké. Az orromban érzem a nyomdafesték illatát, emlékszem az akkoriban oly ritka japán papírra, amelyre a nyomat készült, és a furcsa, nyelvszerű elefántcsont lapra, amellyel a papírt, a régi mestereket követve, a dúcra simította.”

DR. GÖMÖR BÉLA

